

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Galeoti Martii Narniensis De Homine Libri Dvo

Galeottus <Martius>

Basileae, 1517

Nomina Pingvedinis

urn:nbn:de:hbz:466:1-31834

NOMINA PINGVEDINIS

Adeps.
Adipat⁹.

OMINA autē pinguedinis sunt adeps, Lactes abdomē, Sagina, aruina unctum, Lardū, axungia, popa, de quibus particulatim loquemur, Adeps generale uocabulū ad omnē pinguedinē, siue carnis, siue alterius rei. Ideo adipatū pingue & succulentum tam de sermone quā alijs dicitur Iuuenalis,

Feruent adipata ueneno,

Et Cicero a Nonio allegatus, Sciuerē suis artibus opimum quoddam & tanquā adipatæ dictionis genus. Et in psalmis legitur, Cibauit eos ex adipe frumenti, Postea adeps restringitur, significatque illud pingue, ad similitudinē reticuli intestina continēs, Cornelius quarto, Contegit uero omnia hæc omētum exteriore parte leue & strictum. Ex superiore mollius cui adeps quodque innascitur. Quæ sensu, sicut cerebrum & medulla caret, Dicitur autem hic & hæc adeps. Idem in tertio, Protinus uel ptisanæ uel alicæ uel oricæ cremor dandus est, cum quo recens adeps cocta sit. Plinius uicesimo, auribus quoque instillatus succus cum adipe anserino, Lactes licet pro pinguedine aliquando sumantur, tamē proprie dicitur esse crassum & tenue intestina. aut propter candorē pinguedinis. nā a lacte denominant. Per se in Pulmone & lactibus unctis.

Lactes.

De quibus sic Priscianus sexto, hæc lactes partes sunt intestina, norū a græco γάλακτος dictæ, & seruaerūt apud nos quoque idē genus. Pōponius in lare familiari, Oro te Base per lactes

tuas

tuas, Titinius in *Maltri*. Feticula, cerebellum, & lactes agni-
nas. hæc Priscianus. Qui autem crediderunt lactes quoque
omenta dici propter pinguedinem, moti sunt quandoqui-
dem omentum quod est uestitus quidã (ut diximus) nõ si-
ne piguedine est. Plinius undecimo, Ventriculi atq; intesti-
na pingui atq; tenui omento integuntur, præterq; oua gi-
gnentibus. Hinc omentata pingui id est omento facta, Api-
tius. Inficia omētata pulpam concisam teras. Hinc omasus
genere & quantitate differens significat pinguius atq; crassi-
us intestinum bubulum, ad cuius similitudinem propter
edacitatem Furium more suo irridens dicit Horatius secun-
do Sermonum,

Seu pingui tentus omaso,

Furius hybernas cana niue conspuet alpes.

Lactes igitur, ut ad rem redeamus, cum candor aut mollici-
es nominent, Lactidiacos ex se creant. sic enim uocantur qui
circa umbilicum calce percussi sunt. quia ea pars delicata &
mollis est. aut quia intestina circa umbilicum esse cognosci-
mus. Significare autem lactes tenue ac crassum intestina ostē-
dit Plinius undecimo naturalis historię, Ab hoc uentriculo
lactes in oue & homine, per quas labitur cibus, in cæteris hil-
læ, quibus capatiora intestina ad aluum, homini quoq; fle-
xuosisimis orbibus. Hoc sermone indicauit tenue intesti-
num. Idem in eodem, Media hæc in umbilico annexa omni-
bus, in homine hillæ, infima parte simul a Græcis uocat Co-
lon. Nos autem superius ostendimus hillam pro recto & pro
ieiunio etiã intestino accipi. ex qua re dicimus per lactes tã
tenue q̄ crassum intestinum intelligi. Plautus in *Milite* una
opera alligem fugitiuã canem agninis lactibus. Abdomen

Omētata
Omasus.

Lactidia
ci.

Hilla.

Abdomē

proprie est ea pinguedo quæ spinæ adhaeret circueiens, & ad uentrem usq; perueniens, in qua renes iacent. Iuuenalis Montani quoq; uenter adest abdomine tardus.

Cornelius Celsus quarto. ipsa autem ilia inter coxas & pubem in imo uentre posita sunt, a quibus ac pube abdomen sursum uersus ad precordia peruenit, ab exteriori parte euidenti cute, ab interiori leui membrana inclusumq; omento iungitur, περιτόναιον a Græcis nominatur. Sed Abdomen pro hac (de qua diximus) pinguedine duntaxat accipitur apud uetustissimos, Plautus in Curculione. Pernam, abdo-

Publi⁹ Syrus mi-
mograp-
phus.

men, suis glandium. Postea Publius Syrus mimorum scrip-
ptor tempore Iulij Cæsaris, nam ei cæsar palmam cõtra Lib-
berium tribuit, cuius mimos ætas illa admirabatur. Vnde
Horatius primo Sermonum,

Et Laberi mimos & pulchra poemata mirer,
ut refert Plinius, Abdomen pro sumine posuit, hoc est su-
men abdominis uocabulo nuncupauit, Cum re uera sumen
sit aliud. Nam sumen a sugedo dictum mammã significat,
ut Nonius sentit, allegatq; hoc Lucilij carmen,

Sumen.

Tenero succussa lacerto

Atq; manus uberi lactenti in sumine sidat.

Et illud laudatissimum inter esculenta sumen, cuius meminit
Plautus in Pseudolo, Pernam, callum, glandium, sumen, fa-
cito in aqua iaceant, ex uentre cum mammis prægnantis lac-
q; habentis porcæ fit. & ideo hoc nomen habuit. mamma
enim porcarum est, diciturq; sumen quasi rumen. senim &

S & R in
uicē com-
mutatur.

r inuicem commutantur, Fusios enim pro Furios & ualios,
pro ualerios dici affirmat Quintilianus primo institutio-
num oratoriarum. & aliorum usus corroborat. arbor nat-
q; &

q; & arbor, odor & odos, honor & honos, labor & labos po-
 ni ab antiquitate conspiciamus. Sed Publius Syrus ex uici-
 no sumpta occasione, nam abdomen ad suminis locum per-
 uenit, pro sumine abdomen posuit. Cum abdomen interi-
 us, lumen uero exterius sibi fere respondeant. Post illum
 ergo Syrum lumen cepit abdomen quoq; uocari. Sagina Sagina
 proprie est superuacua pinguedo arte non natura adaucta
 per totum dispersa corpus, Iuuenalis,

Propera stomachum laxare saginis

Et tua seruatum consume in secula rhombum.

Vnde saginare quod est supra modum pinguefacere. Plini
 us nono naturalis historiae, cum exquisitis quotidie Anto-
 nius saginaretur epulis. Hinc & saginarium dicimus locum Saginari-
 ubi aues aliaque animalia arte redduntur pinguiora. Mar- um.

cus Varro tertio Rerum rusticarum, ad saginandum eli-
 gunt pullos circiter, sexquimense qui nati sunt, eos indu-
 cunt in saginario. ibique polentam & pollinem aqua ma-
 defacta dant cibum. Aruina secundum Suetonium in li- Aruina.
 bro de uitis corporis, sic enim allegatur a Seruio, est pin-
 gue illud durum quod est inter cutem & uiscus, Vergilius
 septimo Aeneidos,

Pars leues clypeos, & spicula lucida tergunt.

Aruina pingui.

Vinctum cum substantium est id significat pingue, quod Vinctum
 in porci dorso mollius est. Lucius Columella septimo, Fri-
 goris fomenta adhibentur, caput & spina tepenti adipe, uel
 uncto linuntur. sed Persius adiectiue posuit,

Vincta uixisse patella.

Semper Laridum apud Plautum trisyllabum, apud Iuuenalem Laridum
 duarum

duarum syllabarum dicitur, quasi large aspidum, est enim e
ro sicca id est salsa. Iuuenalis,

Sicci terga suis.

quæ tam unctum quæ macram significat carnem, Iuuenalis,
Et natalicium cognatis ponere lardum.

Axungia Axungia est adeps inueteratus, & abdomen uetustate ma
ceratum, Plinius uicesimo, & siluestri ruta cum axungia ue
teri, illitos ramices sanari produit. Popa ideo pinguedinem
Popa. significat, ut apud Persium est,

Tremat omento popa uenter.

quia panis erat quo uescebantur sacerdotes, uel eorum mi
nistri, & eius in usu perpetuo fiebat habitiores. Hinc Popea
Popeana na pinguis unguenta dixerunt ueteres. Iuuenalis,
Ridendaque multo

Pane tumet facies, aut pinguis popeana

Spirat. & hinc miseri uiscantur labra mariti.

Sebum. His omnibus adderem & sebum, nisi notissimæ significatio
nis uerbum ex se iaceret sebo, as. L. Columella secundo, fa
pinfere, faces incidere, candelas sebare. Legit & seuare, quia
seuum quoque pro sebo ponitur, Q. Serenus,

Seuum. Parua sabucus inest hircino collita seuo.

• VESICA •

Vesica.

VESICAM ultimo loco posui inter intestina,
quonia de ea diuerso modo dicendum erat. nam ali
ter in uiro, & aliter in muliere sita est. In uiro enim
iuxta rectum intestinum locat, in sinisteriore parte
aliquanto inclinatio, & quibusdam uenis cum eo esse coniungit
quod